

Frälsning intill jordens yttersta gräns

Profeten Jesaja profeterade på 700-talet f Kr om Messias, HERRENS tjänare: *Det är för lite för dig, då du är min tjänare, att endast upprätta Jakobs stammar och föra tillbaka de bevarade av Israel. Jag skall sätta dig till ett ljus för hednafolken, för att du skall bli min frälsning intill jordens yttersta gräns* (Jes. 49:7).

När Jesus Kristus efter sitt lidande, sin död och segerrika uppståndelse visade sig för apostlarna, förnyades detta globala löfte om mission. Han öppnade deras sinnen så att de kunde förstå Skrifterna, att allt måste uppfyllas som var skrivet om honom i Mose lag, profeterna och psalmerna, och sade: *... att omvändelse och syndernas förlåtelse ska förkunnas i hans namn för alla folk, med början i Jerusalem* (Luk. 24:47). Detta löfte upprepas: *... när den helige Ande kommer över er, ska ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem, i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns* (Apg. 1:8).

Min avsikt är att förmedla några *penseldrag* från den Heliga Skrift om detta unika missionsuppdrag, initierat och verkställt av HERREN själv – historiens Gud som också är missionens Herre!

Patriarkerna

Härlighetens Gud uppenbarade sig för vår fader Abraham i Mesopotamien, innan han bosatte sig i Haran. Han sade till honom: Lämna ditt land och din släkt och bege dig till det land som jag ska visa dig. Då lämnade Abraham kaldeernas land och bosatte sig i Haran. Och när hans far hade dött, förde Gud honom därifrån till det land där ni nu bor (Apg. 7:2–4). Så lyder den majestätiska inledningen av Stefanus' tal. I dessa få meningar ges ett snabbt och kortfattat *penseldrag* av Guds handlande, hur HERREN utväljer Abraham och i förlängningen också Israels folk.

I 1 Mos. 12:1–3 finns detta återgett på följande sätt: *HERREN sade till Abram: "Gå ut ur ditt land och från din släkt och din fars hus och bege dig till det land som jag skall visa dig. Där skall jag göra dig till ett stort folk. Jag skall välsigna dig och göra ditt namn stort, och du skall bli en välsignelse. Jag skall välsigna dem som välsignar dig och förbanna den som förbannar dig. I dig skall alla släkter på jorden bli välsignade."* Vi lägger märke till vem det är som handlar och som förmedlar löften: HERREN. Kallelsen och välsignelsen har en eskalerande karaktär: det börjar med Abraham och hans familj / släkt – ett stort folk, och mynnar ut i en internationell gemenskap: *I dig skall alla släkter på jorden bli välsignade.*

Hebreerbrevsförfattaren bekräftar detta: *I tron lydde Abraham när han blev kallad att dra ut till ett land som han skulle få i arv, och han gav sig i väg utan att veta vart han skulle komma* (Hebr. 11:8).

Löftet till Abraham förnyades fortlöpande, t ex i 1 Mos. 15, 18 och 22. HERREN förmedlar i relationen till Abraham något som är historiskt avgörande för hela

människosläkten, nämligen löftet om Guds frälsning. *Och Abram trodde på HERREN, och han räknade honom det till rättfärdighet* (1 Mos. 15:6).

Detta faktum tar NT fasta på, inte minst genom aposteln Paulus' undervisning i Romarbrevet och Galaterbrevet. Han använder Abraham som exempel på hur Gud benådar syndare, tillräknar dem Guds frälsande rättfärdighet – ett förmedlande av budskapet om syndernas förlåtelse genom Jesus Kristus.

Ett par perspektiv är värda att lyftas fram från detta drama:

- Abraham och Sara hade inga barn. Det såg hopplöst ut för dem! Abraham försökte med en nödlösning, att föda barn via en bihustru. Han trodde det var Guds lösning, men så var inte fallet. På ålderns höst får de löftessonens Isak, egentligen inte född utifrån naturliga förutsättningar – utan genom ett Guds under. *HERREN såg till Sara så som han hade lovat, och HERREN gjorde med Sara som han hade sagt. Sara blev havande och födde en son åt Abraham på hans ålderdom, just vid den tid som Gud hade sagt honom. Abraham gav den son som Sara hade fött åt honom namnet Isak* (1 Mos. 21:1–3). I Rom. 4 appliceras denna händelse gentemot andra människor, inklusive oss: *... för dem som har Abrahams tro. Han är allas vår far, som det står skrivet: Jag har gjort dig till far till många folk. Och det är han inför den som han trodde på, Gud som ger liv åt de döda och kallar på det som inte är till som om det var till* (Rom. 4:16–17).
- När väl löftessonens Isak var född – det omöjliga hade blivit möjligt – ställs Abraham på prov. Gud befäller honom att offra sin son Isak. På detta sätt skulle HERREN uppenbara *korsets hemlighet*. Abraham gick med Isak på HERRENS befallning, offret skulle fullbordas. Mitt i den dramatiska akten griper HERRENS ängel in: *"Jag svär vid mig själv, säger HERREN: Eftersom du har gjort detta och inte undanhållit mig din ende son, skall jag rikligen välsigna dig och göra dina efterkommande talrika som stjärnorna på himlen och som sanden på havets strand, och din avkomma skall inta sina fienders portar. I din avkomma skall alla jordens folk bli välsignade, därför att du lyssnade till min röst"* (1 Mos. 22:16–18).

Hebreerbrevsförfattaren tolkar detta på följande sätt: *I tron bar Abraham fram Isak som offer när han blev satt på prov. Sin ende son bar han fram, trots att han hade fått löftena och Gud hade sagt till honom: Det är genom Isak din avkomma ska räknas. Abraham räknade med att Gud hade makt att till och med uppväcka från de döda, och därifrån återfick han honom också, bildligt talat* (Hebr. 11:17–19). Aposteln Paulus lyfter också fram detta perspektiv: *Han som inte skonade sin egen Son utan utlämnade honom för oss alla, hur skulle han kunna annat än att också skänka oss allt med honom* (Rom. 8:32)?

I Joh. 8 undervisar Jesus om *vilka* som är Abrahams sanna barn. Han säger i slutet av stridssamtalet med judarna: *"Abraham, er far, jublade över att få se min dag. Han*

såg den och glädde sig" (Joh. 8:56). Samtidigt avslöjas vem Jesus är: "Jag säger er sanningen: Jag Är, innan Abraham fanns" (Joh. 8:58). Och vi tar med oss aposteln Paulus' tillämpning: ... dessa ord "räknades honom till rättfärdighet" skrevs inte bara för hans skull, utan även för vår skull. Rättfärdighet kommer att tillräknas oss som tror på honom som uppväckte vår Herre Jesus från de döda, han som utlämnades för våra synders skull och uppväcktes för vår rättfärdiggörelses skull (Rom. 4:23–25). Kristus har friköpt oss från lagens förbannelse genom att bli en förbannelse i vårt ställe. Det står skrivet: Förbannad är var och en som är upphängd på trä. Så skulle välsignelsen som Abraham fått komma till hedningarna i Jesus Kristus, så att vi genom tron skulle få den utlovade Anden (Gal. 3:13–14).

Det löfte som HERREN gav till Abraham förnyades till patriarkerna Isak och Jakob:

- Isak: "Jag skall göra dina efterkommande talrika som stjärnorna på himlen, och åt dina efterkommande skall jag ge alla dessa landområden. Och i din avkomma skall alla jordens hednafolk bli välsignade, eftersom Abraham lyssnade till min röst och tog vara på det jag förordnat: mina befallningar, föreskrifter och lagar" (1 Mos. 26:4–5).
- Jakob, i samband med hans dröm i Betel: "Jag är HERREN, din fader Abrahams Gud och Isaks Gud. Det land där du ligger skall jag ge åt dig och dina efterkommande. Din avkomma skall bli som stoftet på jorden och du skall utbreda dig åt väster och öster, norr och söder, och genom dig och din avkomma skall alla folkslag på jorden bli välsignade" (1 Mos. 28:13–14).

Jesus hänvisar till patriarkernas betydelse – ett exempel med mission i fokus: *Många ska komma från öster och väster och ligga till bords med Abraham och Isak och Jakob i himmelriket* (Matt. 8:11).

David

Denne kung, *mannen efter Guds hjärta*, efterträder Saul, den förste kungen i Israel. Under senare tiden av sin livstid hade David för avsikt att bygga ett hus åt HERREN. Han får då veta att Gud hade sin plan med tanke på husbyggande: "Nu förkunnar HERREN för dig att HERREN skall bygga ett hus åt dig. När din tid är ute och du vilar hos dina fäder, skall jag efter dig upphöja den avkomling som skall utgå ur ditt liv, och jag skall befästa hans kungadöme. Han skall bygga ett hus åt mitt namn, och jag skall befästa hans kungatron för evigt. Jag skall vara hans fader och han skall vara min son. Om han gör något orättfärdigt skall jag straffa honom med ris, så som människor brukar, och med plågor som drabbar människors barn. Men min nåd skall inte vika från honom, så som jag lät den vika från Saul, som jag lät vika för dig. Ditt hus och ditt kungadöme skall bestå inför mig till evig tid, ja, din tron skall vara befäst för evig tid" (2 Sam. 7:11–16).

NT lyfter fram David på ett centralt sätt när frälsningen presenteras: ... den som utan gärningar tror på honom som förklarar den ogudaktige rättfärdig, han får sin tro tillräknad som rättfärdighet. Därför uttalar också David sin saligprisning över den

människa som Gud tillräknar rättfärdighet utan gärningar: Saliga är de som fått sina brott förlättna, sina synder övertäckta. Salig är den som Herren inte tillräknar synd (Rom. 4:5–8). David vilar i tron på det av Gud givna löftet om frälsning.

Profeterna och skrifterna

Även om missionsperspektivet i GT primärt har fokus på Israel, finns det klara antydningar om att det messianska löftet i sinom tid kommer att utvidgas, t ex hos Sakarja: ... *han skall tala frid till hednafolken. Hans herravälde skall nå från hav till hav, och från floden intill jordens yttersta gräns* (Sak. 9:10–11).

Profeten Jesaja likaså: ... *Vänd er till mig och bli frälsta, ni jordens alla ändar, ty jag är Gud och det finns ingen annan* (Jes. 45:22). *HERREN uppenbarar sin heliga arm inför alla hednafolkens ögon, alla jordens ändar skall se vår Guds frälsning* (Jes. 52:10). *Den tid kommer då jag skall samla alla hednafolk och tungomål, och de skall komma och se min härlighet* (Jes. 66:18).

I sångerna om *HERRENS tjänare*, den kommande Messias, indikeras perspektivet om världsmision: *Jag skall sätta dig till ett ljus för hednafolken, för att du skall bli min frälsning intill jordens yttersta gräns* (Jes. 49:6).

I Psaltaren likaså: *Han ska härska från hav till hav, från floden till jordens ändar. Öknens folk ska böja knä för honom, hans fiender ska slicka stoftet. Kungar från Tarshish och kustländerna ska komma med tribut, kungar från Saba och Seba ska bära fram gåvor. Alla kungar ska falla ner för honom, alla folk ska tjäna honom* (Ps. 72:8–11).

Uppfyllelse och uppdrag

I tidens fullbordan genomförde HERREN den via patriarkerna utlovade planen om en världsomfattande frälsning. ... *när tiden var inne sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att friköpa dem som stod under lagen så att vi skulle få söners rätt* (Gal. 4:4–5). Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Hans lidande, död och uppståndelse utgör frälsningens fasta grund. Jesus anger dessutom själv missionsuppdraget som ett tidens tecken: ... *detta evangelium om riket ska förkunnas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk. Sedan ska slutet komma* (Matt. 24:14). I samtliga evangelier är uppdraget i fokus – det som skett måste ges vidare, proklamerats intill jordens yttersta gräns:

- Matteus: *"Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla allt som jag befallt er. Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut"* (Matt. 28:18–20).
- Markus: *"Gå ut i hela världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen. Den som tror och blir döpt ska bli frälst, men den som inte tror ska bli fördömd"* (Mark. 16:15–16).
- Lukas: *"... omvändelse och syndernas förlåtelse ska förkunnas i hans namn för alla folk, med början i Jerusalem"* (Luk. 24:47), något som Lukas bekräftar

i Apg.: "... när den helige Ande kommer över er, ska ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem, i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns" (Apg. 1:8).

- Johannes: "Frid vare med er! Som Fadern har sänt mig sänder jag er" (Joh. 20:21).

Fullbordat uppdrag

I Uppenbarelseboken finns ett *facit-i-hand*-perspektiv: ... en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och inför Lammet, klädda i vita kläder och med palmblad i sina händer, och de ropade med stark röst: "Frälsningen tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet" (Upp. 7:9–10). Här anges också orsaken och grund för dem som har segrat, de som är klädda i vita kläder: "Det är de som kommer ur den stora nöden. De har tvättat sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod" (Upp. 7:14). Missionsuppdraget intill jordens yttersta gräns har uppfyllts.

Sammanfattning

Genom några yviga *penseldrag* från den Heliga Skrift har vi sett hur kallelse och uppdrag började (GT) och hur det av Gud i Kristus utlovade frälsningsverket har genomförts – det är fullbordat (NT)!

Så länge nådens tid varar fortgår missionsuppdraget, tills Människosonen kommer åter i härlighet för att döma levande och döda. Enligt HERRENS ord till församlingsängeln i Filadelfia är uppdraget fortfarande löftesrikt: *Se, jag har ställt en dörr öppen för dig som ingen kan stänga, för din kraft är liten och du har hållit fast vid mitt ord och inte förnekat mitt namn* (Upp. 3:8).

– Låt oss ta vara på denna utmaning. I kraft av *Guds Lamm* får vi vara bland dem som vinner seger: *Den som segrar ska jag göra till en pelare i min Guds tempel, och han ska aldrig mer lämna det. På honom ska jag skriva min Guds namn och namnet på min Guds stad, det nya Jerusalem som kommer ner från himlen, från min Gud, och mitt eget nya namn* (Upp. 3:12).

+Roland Gustafsson

Missionsbiskop för Missionsprovinsen i Sverige

Artikeln har översatts till finska och publicerats i festskriften till +Risto Soramies: *Seurakunta lähellä ja kaukana* ("Församling nära och fjärran").